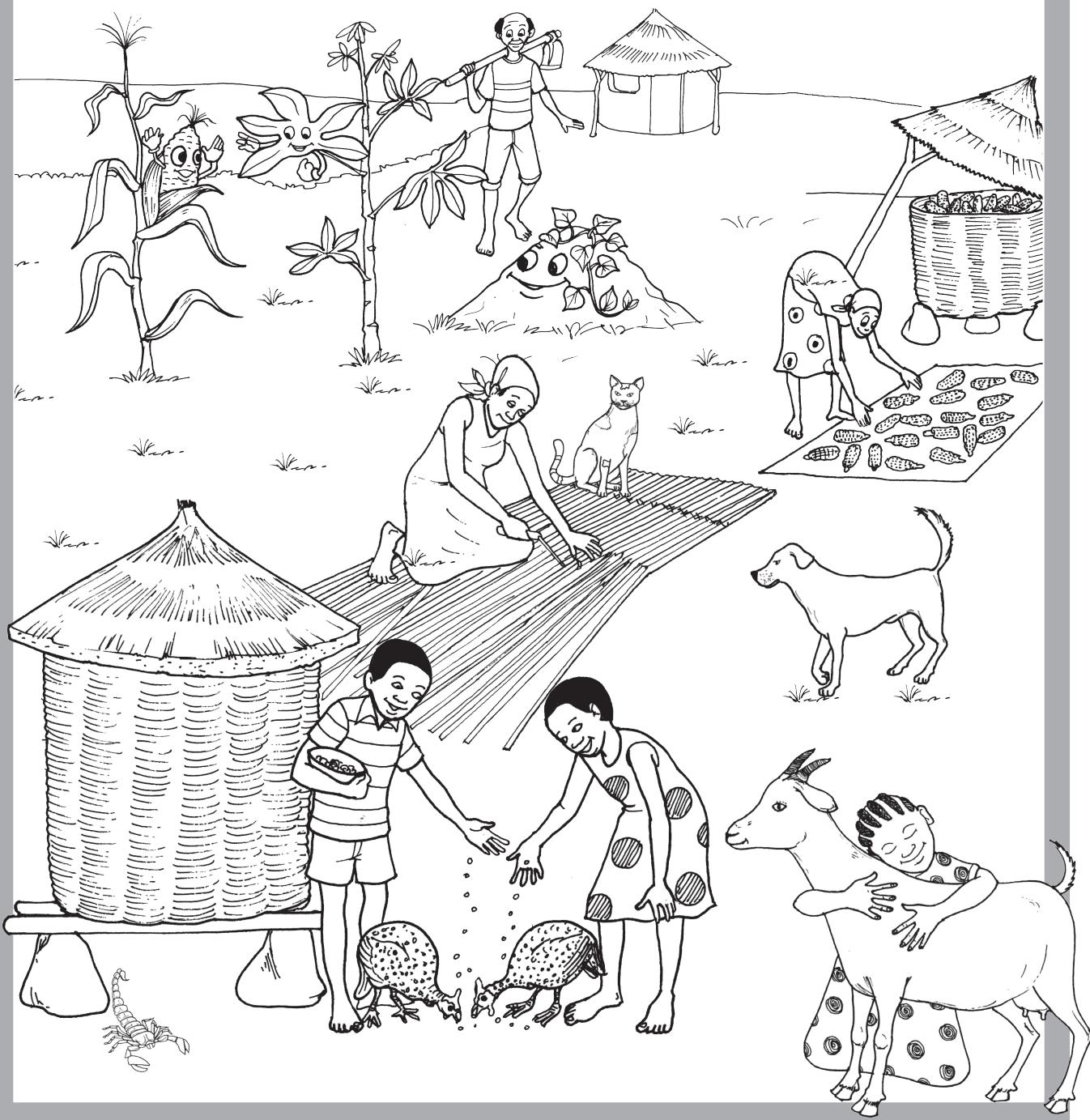
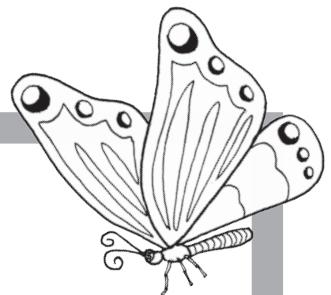

Wan ocako pwonynyo kite me

Kwan kede Cöc

Tam me Anyö

Kilaci
3

A Mango Tree Primer

Wan ocako pwonynyo kite me

Kwan kede Cöc

Ocöyö:
Agnes Awoii
Craig Esbeck
James Odongo
Michael Okwir

Ogö cal:
Goretti Nabakijje
Joseph Kalwanyi

Gin iyi buk

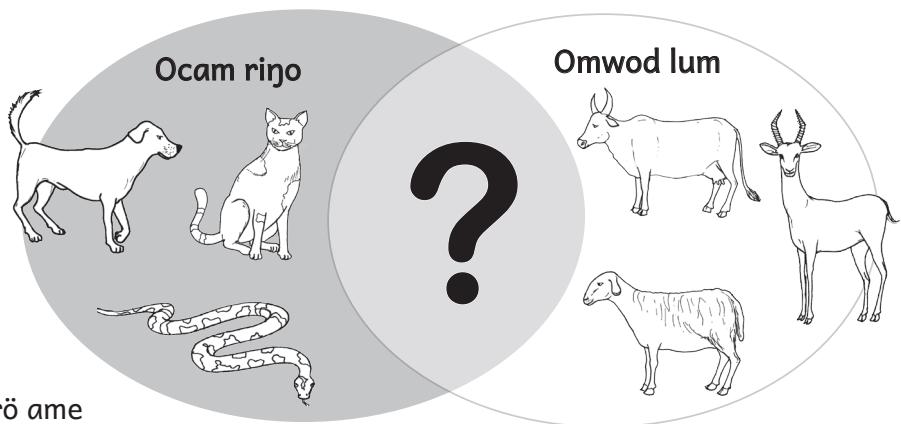
Canno leyi i rwöm gi a papat -----	2
Winynyi kede kuddi -----	4
Gwökkö leyi -----	6
Kabedo a gin a kwö -----	8
Dulkom ginapita -----	10
Pittö ginapita -----	12
Tic kede jami a bër -----	14
Tic kede cenne -----	16
Purujek -----	18
Bedo kede kuc -----	20
Twërö otönö -----	22

Canno leyi i rwöm gi a papat

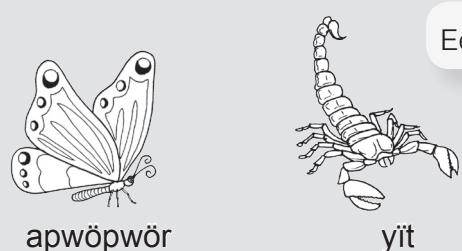
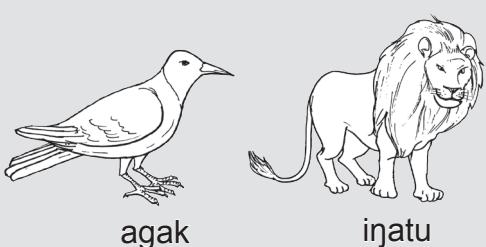
Canno jami i rwöm a papat?

Otëka me cayan maro ketto jami i gurup. Ketto jami i gurup ka i lwojo me cayan obedo "canno jami i rwöm gi." Otëka me cayan keto jami i gurup kun ojenere ikom kite gi ame rwatte. Me apor, puc, gwok kede twol obedo gini' ocam riyo. /Ocano gi i rwöm me leyi ame camo riyo. Irömö tammö leyi adek ame ocano gi i rwöm me leyi a mwodo lum?

Ikare okënë gïn otëka me cayan otio kede cal töngwënötöngwënö aryö me ketto jami i gurup. Iyi töngwënötöngwënö aryö, ocano leyi i rwöm a papat i gurup adek. Gurup acël obedo ocam riyo ën okënë te bedo omwod lum. Irömö tucco gurup me adek? Irömö tammö lee mörö ame nwojere i gurup me adek?

Dirö okënë ame otëka me cayan tio kede me ketto jami i gurup olwojo nï Agöny me Cannò jami i rwöm a papat. Man mítö nï igam nï ee onyo pe a kwako jami ame acanno i rwöm a papat. Apeny magi mítö jerjere dok tu kitkom lee mörö ame man mítö neno a bít. Nén ka irömö ketto cal lee acälacél ame ogoo kan iyi bokci.

Agöny me Cannò jami i rwöm a papat

Lee-nï tye kede yer?

Ee, ën tye kede yer.

Pe, ën pe kede yer.

Lee-nï tye kede bwome?

Ee, ën tye kede bwome.

Pe, ën pe tye kede bwome.

Lee-nï tye kede yerbwome?

Ee, ën tye kede yerbwome.

Pe, ën pe tye kede yerbwome.

Tam leyi okënë. Tii kede agöny me canno jami i rwöm a papat me tucco kan a myero obed iyë.

Apeny me nianjo

1. Yore ame otëka me cayan tio kede me ketto jami i gurup a lübërë kede kitkom gï olwoño nñjö?
2. Tuc dïrō aryö ame \otio kede me ketto leyi i gurup i pwony me cabit-ti.
3. Dö omïo itamö nï otëka me cayan nwoño nï pïrë ték me ketto leyi i gurup a papat?
4. Ka ame onwoño imüttö canno leyi a römö 10 i rwöm a papat kun itic kede kitkom gï abic, dïrō mënë ame opore me yin tic kede, töngwënötöngwënö ya agöny me canno jami i rwöm a papat? Piñö?

Dïyö nyigkop

Widikop

lee	kitkome
kuddi	canno i rwöm
rëc	wïnyö
me pacu	töngwënötöngwënö aryö
me tim	agöny me canne i rwöm

E Ë R C

Nyigkop me Gatakino

rëc	yërö
ocere	ober
rego	dërö
acér	aworo
cér	gërö

Dïyö centen: Nyiñ

Omyël tye omoo bul ikom ceñ. Omyël tye omoo bule ikom ceñ.

Lök nyiñ ame tye i centen ipiñ kan me dök pipol:

1. Puc omatö cak.
2. Alam tye i kilaci.
3. Ocen owïlö buk.
4. Okelo tye agöyö cal.

Winynyi kede kuddi

An abedo ḥö?

An amaro atura.

An aŋwécö i pelpel iwi atura.

An ajwio pig atura.

An amio atura keto kome.

Wänjä tye aryö.

Bwoma tye aŋwën.

Bwoma olíŋérë i kala a cil a papat.

Tyénä tye abicël.

An anywal dänj ate nya.

Anywalo töŋä.

Töŋä békö te dökkö kuddi.

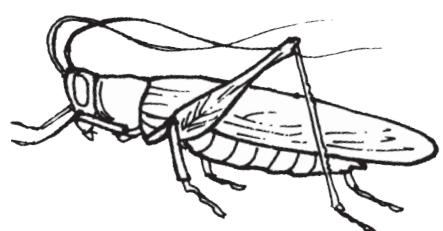
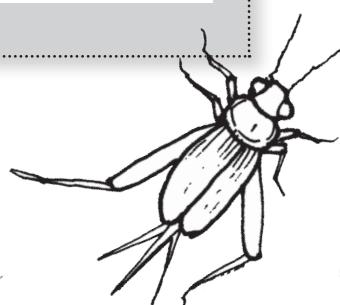
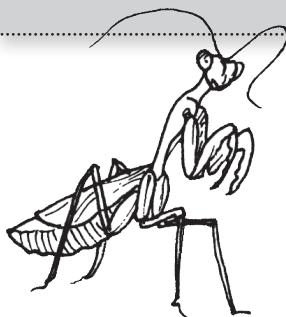
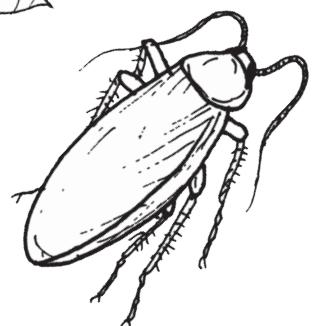
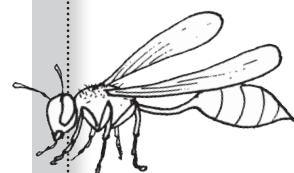
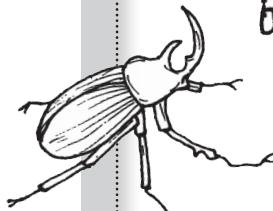
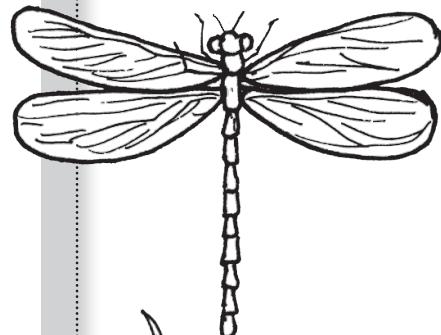
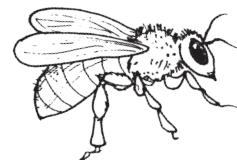
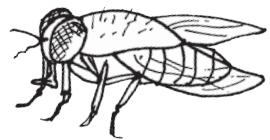
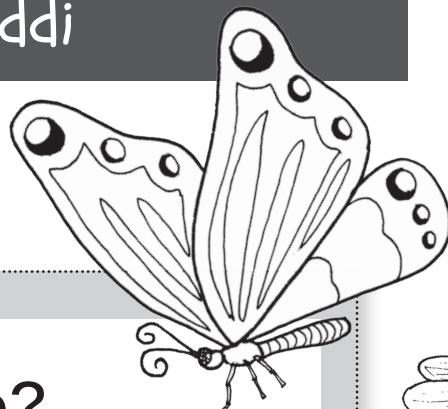
Kuddi teggo te lökérë dökkö atin a nënnö mít.

Otïnö maro tuko keda.

An dänj amaro otïnö.

Jö lüŋ mara piën koma cil.

Jö dänj mara piën pe ager.

Apeny me nianjo

1. Kuddi nii maro tuko kwene?
2. Piñjö otinö maro kuddi nii?
3. Itämö nii kuddi nii obedo kuddi mënë?
4. Kodi kuddi mënë ame yin imaro? Piñjö?

Diyö nyigkop

Widikop

kuddi	kabedo a gin a kwö
wïnyö	öt-wïnyö
töngwënö	bur
yerbwom	böŋ
bwom	bye

EE Ë Ë L P

Nyigkop me Gatakino

lee	lac
lëë	pol
yee	icël
pëë	lér
pëyö	polo

Diyö centen: Nyij

Römö tye amwoddo lum. Rommi tye amwoddo lum.

Lök nyij ame tye i centen ipin kan me dök pipol:

1. Pii me amata tye opon gulu.
2. Otinökwan tye apuro poto me cukul.
3. Pilipo omakö roko awot i dwar.
4. Gwökkö pünü kelo lim ite caö.

Gwökkö leyi

Ziwa, kagwökkö amuka

AcÖc: James Odongo

1 Nö?

Ziwa, kagwökkö amuka obedo iryonet acël kékén ame gwökkö amuka i lobo Uganda. Iryonet man tye ite lön a dano danj gwökkö kwone leyi a papat.

America. Man te miyö wel gi ducu bedo apar nono i mwaka 2011.

2 Kwene?

Ziwa, kagwökkö amuka nwojere i bor piŋ a römö kilo müttä 176 ka ilübö yoo a dök tujmalo me lobo Uganda yaa i boma a dwon Kampala. Iryonet man nwojere i dicitirik me Nakasongola, i eria olwoño ni Kafu.

3 Awene?

Ziwa, kagwökkö amuka ocakere i mwaka 2005.

Amuka icöö a kome yot ame nwojere i Ziwa, kagwökkö amuka

Ziwa, kagwökkö amuka ocakere kede amuka abicël. Añwën iyë onwojo owlö i lobo i ökö. Man te miyö wel gi ducu bedo apar nono i mwaka 2011.

4 Piŋö?

Lobo Uganda ikare mörö a ciòcön onwojo tye kede amuka a pol ata. Amuka onwojo opokere aryö, en a cöl kede en a tar. Kwone amuka man te rwenyo okö calo adwoggi me tic a dano bala lwényi iyı bur, dwar alii. Adwoggi me tic a dano omio amuka te rwenyo okö tutuj mwaka 1982. Ziwa, kagwökkö amuka obin ocakere i mwaka 2005 me tutte dwoggo amuka i lobo Uganda. Man omio anaka i mwaka 2010, Ziwa, kagwökkö amuka en kénë ayé obedo kan ame amuka nwojere iyé i Uganda.

Apat kede amuka, Ziwa danj gwökkö kwone leyi a papat bala ayöm, apoli, emir, nyanyaŋ kede kwone winynyi a papat. Kabedo man obedo kan ame jö oyaa i lobe a papat woto iyé me nennö leyi kede winynyi, twatwallere me nennö amuka piën nwojere ka i Ziwa kékén.

5 Da?

Ziwa, kagwökkö amuka ocakere ni yaa i ribbo ciŋ ikin Dul ame löö leyi me tim karacël kede Iryonet acël a pe jeñere ikom gamente ame danj tye atutte me mëddö nya amuka, kede kampuni ame löö kop ikom eria ame amuka tye iyé. Ziwa Rhino Sanctuary ocakere kede amuka abicël. Añwën iyë onwojo owlö i lobo Kenya eka aryö ote kello i Orlando, Florida i lobo

6 Nïŋö?

Apeny me nianjo

1. Amut ame ocöö nü tye ikom njö?
2. Tuc jami a römö aryö ame obin okelo rwenyo amuka i lobo Uganda.
3. Dö omio itämö nü püre tük me wan mëddë kede gwökkö amuka?
4. Anaka nü köj itämö bér a gwökkö leyi? Tüt nyin lee eka ite kobbo kan ame nwoñere iyé kede béreré.

Diyö nyigkop

Widikop

kagwökérë	ka gwökkö leyi
gwökérë	awii
adwaralii	öt apwö
gwökkö	ötögö
püttö	anok

I Í Y K

Nyigkop me Gatakino

kuddi	akeo
yitu	kir
püttö	kan
gwökkö	diki
kidi	tük

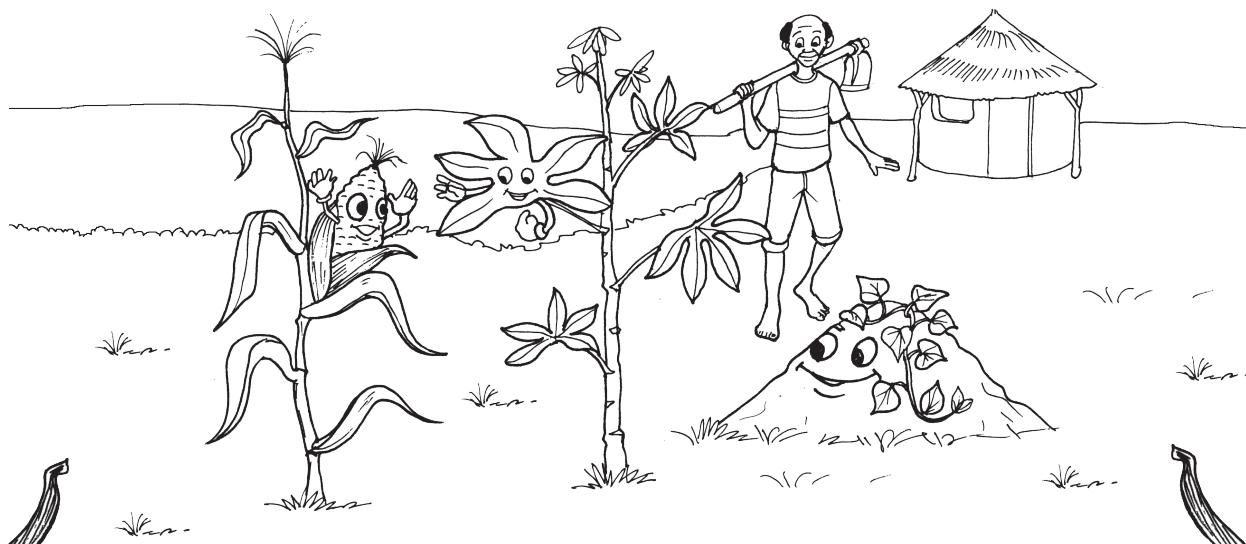
Diyö centen: Nyin

Owinydolo omio mot bot aŋwëc olanyö. Owinydolo omio mot bot oŋwëc olanyö.

Lök nyin ame tye i centen ipin kan me dök pipol:

1. Apur owado cenne abub i nywagi.
2. Atinkwan tye akwannö buk.
3. Polici aworo omakö akwo.
4. Diki pyem tye pi agwëc.

Kabedo a gin a kwö

Iyi calo mörö ame olworjo nii Camikwok onworjo tye lommoro a nyije Parakak. Ën onworjo obedo apur oywek.

Parakak onwojo puro kwone cem a pol bala nywagi, moggo, icök, oranjja, potdëk kede ën okënë.

Inino mörö acël ame cerj alukino, nywagi kede moggo ocako leyo lok i poto a Parakak.

Nywagi: Awotta we, yin imaro kanno komi ka ite lobo nii tin ileko oyo cej bo. Ëntö cej-nyi dök tin lyet okatto kare okö. Lwoja nii nywagi. An adöryö i poto oyübö a bër ate byëllö otinö na i kora kun odöryö a bor ilyöc.

Moggo: Apwöyö nenni! Omai! Yin pwod ibedo pärö ka poto a yom. Aco an nyija moggo. An opita iyi amël, i poto a mom oyübö a bër ëntö adöryö ate nywal a ték aborjö pëkö mörö. Däj akano koma kede otinö na okö ite lobo.

Nywagi: Nën köj kit ame lobo nii ogamo koma kede. Ën omio akönyö i gwökkö lwak calo otinö cukul kede kan ame can opoto iyë. Méddö kede i gañju me nyom.

Moggo: An mom amittö rabere araba ëntö pürä ték odöçö piën an otio keda me gérö wudi piën odok i koma ték bala cimiti ame ogérö i öt.

Nywagi: Ka me acama, irömö tedda ateda onyo bulla abula ducu pwod adönyö arom aroma. Jö mara ata bala wegi baibul.

Moggo: Ka me camere kükén yin irëp a ték. An orömö mwodda a numu, bulla onyo tedda pwod ate wot a yoo dïnj. Ëntö däj orömö odda aoda onyo myënnä amyënnä ate winyere kede pigdëk a mom kobere.

Nywagi: Kara an kono. An pökä ame opaco i cuma otio keda me rubbo cem me püttö gwen. Amio gwen döjö nii bülbülü pi kare mörö a nönök twatwal.

Moggo: An atye kede odok ikoma ame otio keda me yübbö gullu. Ën gullu nii omwönö kede buke eka ote yübbö kede jami me pwonynyo otinö i kilaci. Méddö ikom manno, pota däj otedo me dëk acama.

Nywagi: An cukka nwojere kënë piën acatte itwak piny. Atero kare piën pe aballe oyotoyot bala yin. Däj pe atöp atata bala yin, pe däj akwok.

Moggo: Aido, nënnä köj mörö nii! Ominna pwod dorj iduro dogi. Ka an otio keda naka i yikkö kökkä. I dakatal, däj otio keda me puyo cogo ame otür.

Parakak: Man tin myero aküny yö ame bünyö cëk me acem cöccö? Pwod dorj arii i cammo icök. Cunya obedo pukuru apuka me cammo gin a l'ím tin. Moggo kede nywagi, tämä wunu bër, adwogo ömmö wu diki.

Apeny me nianjö

1. Parakak onwojo bedo i calo olwojo nijö?
2. Jö mënë ame onwojo tye alaro lok i poto?
3. Ka i tammi nja iyí akina nywagi kede moggo bedo pi kare ducu?
4. Irömö tämmö kwone cem a papat ame opuro pacu wu? Tuc nyin gi eka ite kobbo kan ame opuro iyë.

Diyö nyigkop

Widikop

ginapita	poto
oroo	poto a lac
adyeakao	nam
bunj	acoc
lumtim	moddo

II ÍÍ G M

Nyigkop me Gatakino

lii	aman
mörï	gommo
awii	ger
lïi	yom
cogo	görö

Diyö centen: Nyin

/An amwodo nywagi. \An amwodo nywagi.

Lök centen magi imïï dök tic ame okatö okö.

1. /An aweko pii me tedo.
2. /An acamö dëk a mït.

Yin /iwoto i cuk. Yin \iwoto i cuk.

1. /Yin ipuro cem a dwonj.
2. /Yin imuko apapalu.

Dulkom ginapita

Ginapita nwojere kannörö ducu! Wan olwojo nü yen. Mögö tye a tünö ame rwom kede anyira ciyi. Ginapita tye i caji a papat kede twake a papat. Èntö ginapita ducu tye kede jami mögö ame gin ducu onywako. Me acël, ginapita obedo gin a kwö. Pol a ginapita dänj nywako jami abic ocanne piy kan. Kwan dulkom ginapita man. Eka ite njyö ginapita a ceggi kedi. Irömö nwojere dulkom abic man ikom ginapita ame nwojere kan orumi?

Koti

Koti tye bala ginapita ame pwod tidi. Koti ka opito a bër tuu te dökkö ginapita a nyen. Koti gwökö cem ame könyö ginapita tuu a bër.

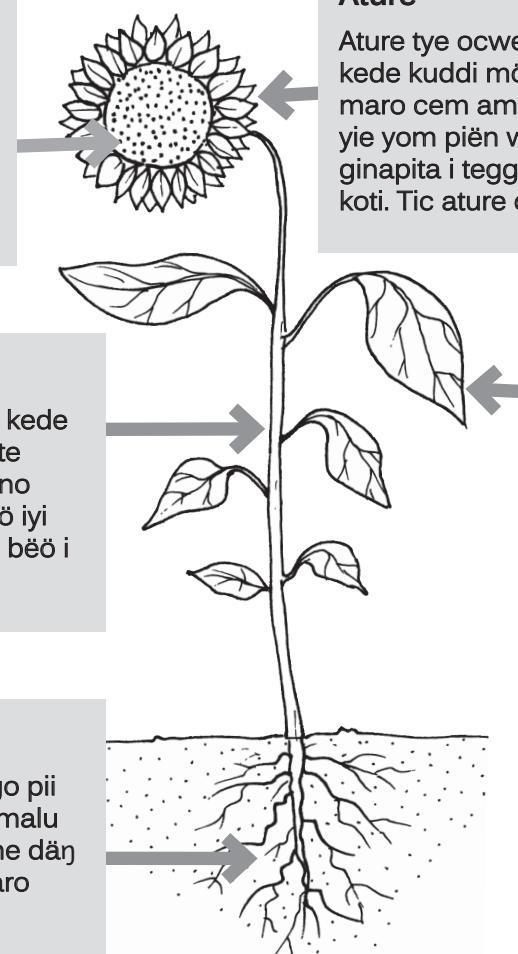
Jö dänj maro camme acalo dëk bala oranña, nino kede ocere.

Ature

Ature tye ocweye me gammo wän winyni kede kuddi mögö. Winyni kede kuddi maro cem ame atura cweo. Atura dänj yie yom pién winyni kede kuddi könyö ginapita i teggo me miyö kare me ketto koti. Tic ature obedo me cweyo koti.

Kore

Kore könyö i daro pëk a ginapita. Pii kede mola tuno malu kun bëö i lwite eka te bëö i kor ginapita ame pwod pe otuno iyi obökë kede ature. Cem ame oyikö iyi obökë römö kom ginapita ducu kun bëö i kore.

Lwite

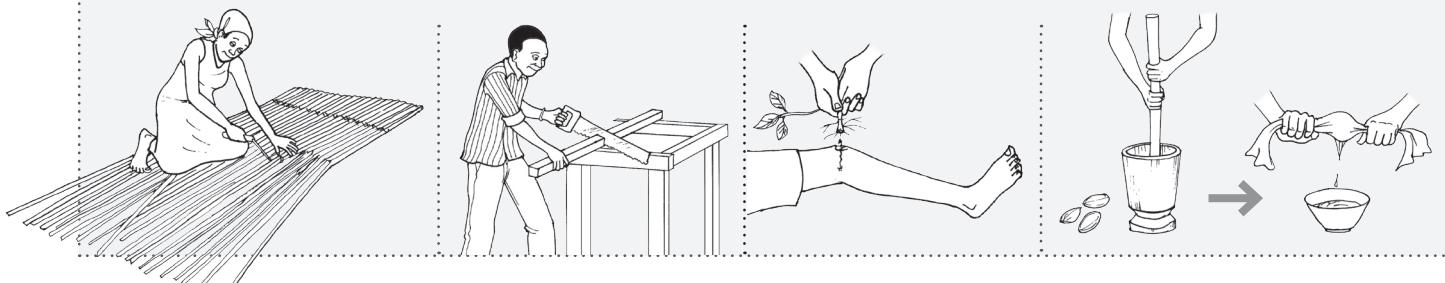
Lwite jinjö ginapita ite lobo. Lwite jogo pii kede mola ikom lobo eka te cwallo malu ikom ginapita. Lwite gwökö cem ame dänj orömö tic kede kit a mittö. Wan omaro cammo lwit ginapita okënë.

Obökë

Obökë jogo cej eka te lökkö dökkö cem. lyore me yikkö cem, obökë dänj cwallo yamu ajic. Leyi mittö yamu ajic man pi weo.

Ginapita ticcere pol apola

Wan ojego nü omaro cammo ginapita, èntö ticcere okënë dänj tye. Nën cale i piy kan. Nën ka irömö tittö kit ame dano i cal tye atic kede ginapita. Irömö tämmö ticcögö okënë a ginapita?

Apeny me nianjō

1. Dulkom ginapita mënë ame jinjö ginapita ite lobo?
2. Kite anjö ame ginapita gamo wän winynyi kede kuddi me könyerë i teggo?
3. Wan lünj onjeo nü omítö ginapita me cem. Èntö njö okënë a pïrë ték ame ginapita mío leyi, ame ka pe omio?
4. Wan lünj orömö töö okö?
5. Dulkom ginapita mënë ame itämö nü pïrë ték a löö bot dano? Pinjö?

Diyö nyigkop

Widikop

lwit	teggo
kor-yät	mökötura
obökë	ketto kome
ature	turu
nyigginapita	koti

O Ö N NY

Nyigkop me Gatakino

poto	nen
nam	awene
oyotoyot	nyonyo
cöyö	gönynyö
nyen	ryëny

Diyö centen: Nyinj

Wan /owoto i myël. Wan \owoto i myël.
Lök centen magi imii dök tic ame okatö okö.

1. /Wan obulo moggo.
2. /Wan ogwëö odilo.

/Gin oményö ñwën. \Gin oményö ñwën.
1. /Gin opwonyo otinö.
2. /Gin otuko goga.

Pittö ginapita

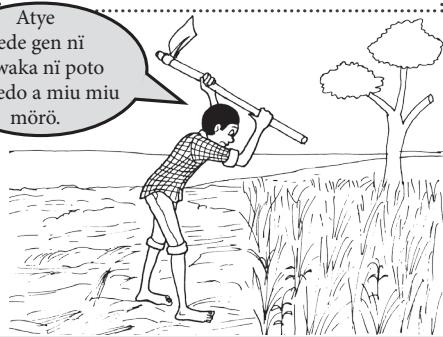
Mutukayo apur oywek
Mutukayo obedo apur oywek. Èn kede cege Rojilina opuro kwone cem a pol bala nywagi, oranja, moggo kede èn okènè.

Botto poto

Mutukayo ocako kede botto poto mere me wék lum tòp a bér eka lobo te dökkö a miu.

Atye
kede gen ni
i mwaka ni poto
ni abedo a miu miu
mörö.

Gwaro yugi i poto

Cej otwö lum i poto Mutukayo gìn i cege te gwaro yugi jünjö tenè poto te doj a lér.

Pittö koti

Mutukayo opitö nywagi a dwon meicél. Èn onwojo tye atoñjo buge kun cege tye iyore abollo koti iyi buge.

Döyö nywagi

Nywagi a Mutukayo otuu a cil eka èn te döyö okö karacël kede Rojilina.

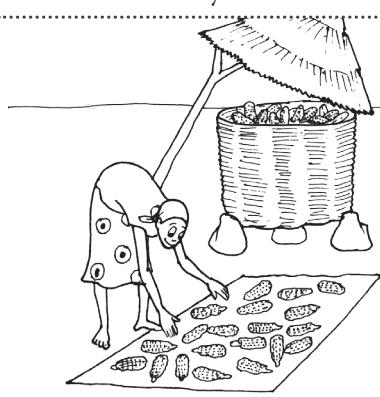
Mukko nywagi i poto

Nywagi a Mutukayo océk te ketto kome a dönjö. Ikare ame otwö i poto, Mutukayo kede cege owoto ote mukko. Èn omuko kun cege yeo tero pacu.

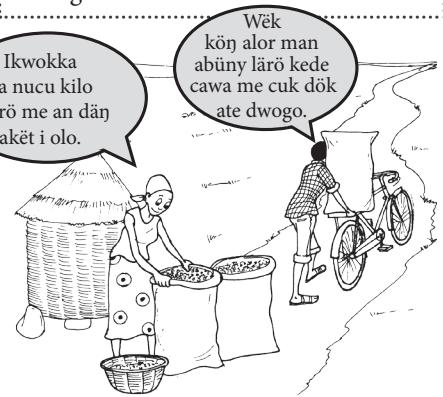
Twöyö nywagi

Mutukayo omuko nywagi ducu i poto te gwökkö iyi dërō. Rojilina onwojo weko kelo te moyo i dyekal nino inino me twöyö a bér.

Catto nywagi

Nywagi otwö a bér eka Mutukayo kede Rojilina ote gitö okö pikkö iyi pukki. Mutukayo oweko nywagi iyi pukki kede gali me tero i cuk me acata.

Apeny me nianjo

1. Ginapita mënë ame Mutukayo ocëkö?
2. Ikare ame Mutukayo omuko nywagi i poto, ën obin ogwökö nywagi mere kwene?
3. Dö omio itämö nü pore me puro ginapita mörö kékën kun ilübö citep acélacël abojo kallo mörö?
4. Täm ginapita acél ame jö pacu wu puro. Tüt citep ame /ilübö wunu me pittö ginapita-no naka ikwanyno i poto.

Diyö nyigkop

Widikop

botto	döyö
pwoddo piŋ	wummo i lum
künynyö	kayo/nyaro
puro	twöyö
pitto	catto

OO ÖÖ W T

Nyigkop me Gatakino

töö	ature
awele	wöö
ték	teddo
too	woo
tin	wëyö

Diyö centen: Nyin

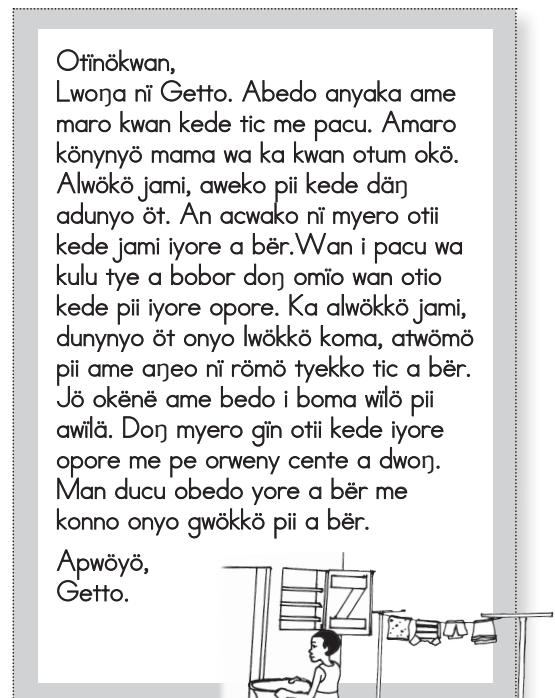
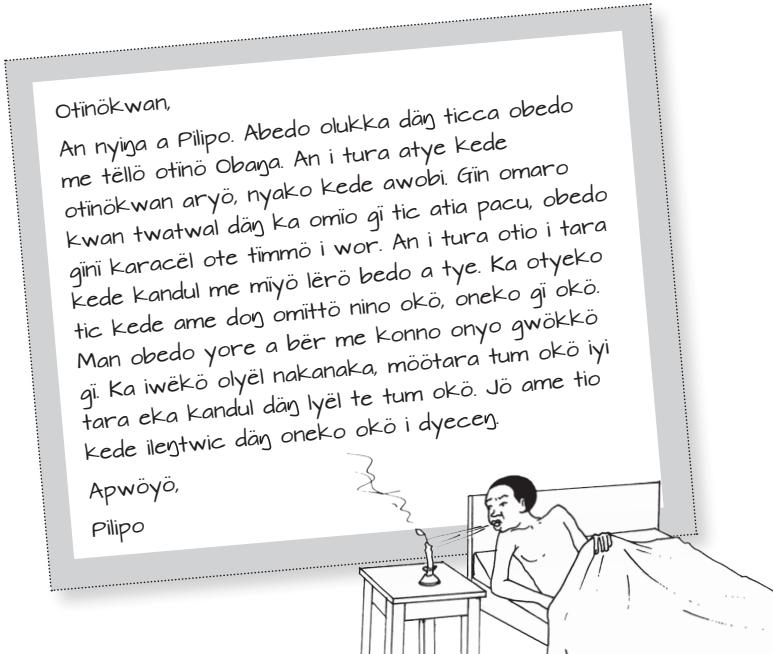
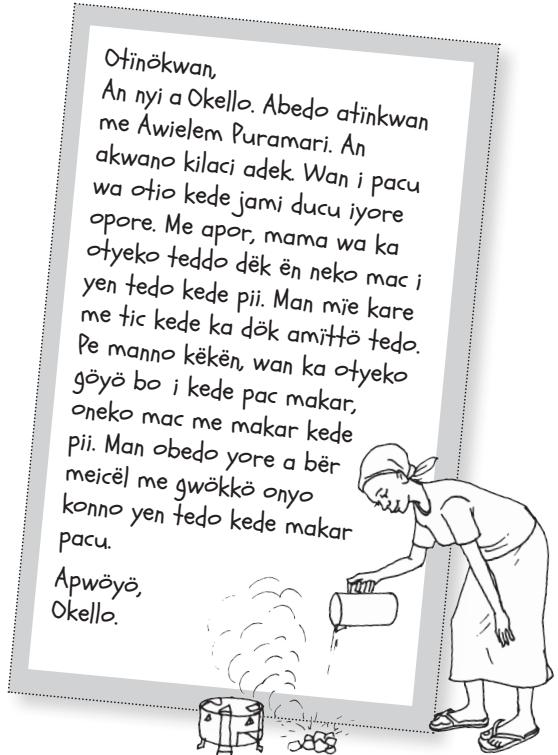
Ën gwökö kuc. Ën ogwökö kuc.

Lök centen magi imii dök tic ame okatö okö.

1. Ën paö bao a cil.
2. Ën cëkö icïna a mít.
3. Ën wëö dyekal a bér.
4. Ën weko pii kede gali.

Tic kede jami a bër

I cukul Apio gi, obin opwonyo otinökwan i dirö a pol a papat me tic kede jami me pacu iyore opore. Apwony ooro otinökwan luŋ ni wot raa täm i bot jö pacci gi ame kwako dirö ame gin otio kede me konno onyo tic kede jami pacu. Apwony okobo ni täm man myero katto calo balu, dän dök te kobbo ni ka atinkwan ame römö cöyö mögë dän cöö. Kwone jö a papat te cöyö balli bot otinökwan dän mögö en:

Apeny me nianjo

1. Jö adii ame ocöyi otünökwan balli a kwako yore a bér me tic kede jami? Tuc nyinj gi.
2. Yore anjö a papat ame okono onyo otio kede jami a bér?
3. Imoko ni jami me pacu myero otii kede a bér? Pinjö?
4. Dö ame itümö pacu acalo yore a bér me konno onyo tic kede jami a bér?

Diyö nyigkop

Widikop

jami tic	cenne
tic a bér	ballo
konno	laro wel
gwökkö rikod	kanno
kare	nekko

U Ü G C

Nyigkop me Gatakino

puro	ceggi
buc	guro
cüllö	lünjöö
ogogonj	gulu
ger	bunj

Diyö centen: Nyinj

Akulu bedo Lira. Akulu pe bedo Lira.

Mii centen magi lökëre dök gin ame pe tye atümëre.

1. Acen ocamö ocere.
2. Dyël omwodo cabun.
3. An /akwanö kilaci acël.
4. Jö tye apuro yoo.

Tic kede cenne

Kite me tic kede cenne

I wänj ticcoro acël ame tye iyi Acanpenino, onwojo tye adwoj Ocoromac kede otïnö mere aryö, Apio kede Ocen.

Ocoromac obin odönjö cacan ame te pwonyere i kite me rwenynyo lïm ame tye i ciñe kakare. Ikare ame otïnö mere odönjö ën obin opwonyo gi kede kite me rwenynyo cenne kede ryëkö. Otitti gi yore a papat me tic kede lïm kun ocako kede göyö bajet, winyere i wel kede nyutto miti i jami me awila. Ën dänj otitti gi me gwökkö rikod me jami a papat ame gïn tye kede.

Apio kede Ocen te cakko tic kede pwony ame papo gi opwonyo gi kede kun ocako i neno me gwökkö awënö. Gïn oyérö gwökkö awënö piën i wäntic ame gïn obedo iyë pol a jö onwojo maro awënö a ték piën two mere onwojo nönök.

Apio kede Ocen ocako kede willö bwöñj awënö acël kede iculu awënö acël me apita. Gïn dänj obin owïlö cem pi gwökkö awenni gi.

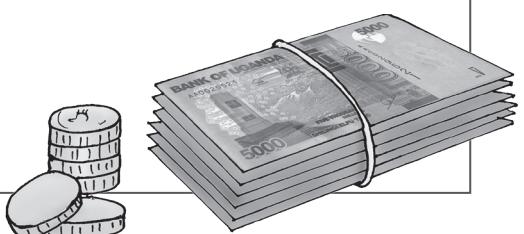
Ijë kare mörö a nönök, awenni gi obin onya a ték ame gïn ote cakko bedo kede

pulan me nyayo ka gwökkö, willö cem kede möyö yät pi gwökkö yotkom gi.

Apio kede Ocen obin opwö täm a papo gi ame opwonyo gi kede ote mëddë amëdä i gwökkö awënö piën cenne onwojo tye anya i cij gi acalo adwoggi me catto awënö kede töñë.

Nino ducu, Apio gi onwojo tye kede cenne piën lwak a pol ciro me willö awënö kede töñë. Apap Apio gi obin okobbi gi me gërô öt a lac me buto gi. Ën okobbi gi nï myero ogwök lïm i dirö me könnyö tyekko pekki mögö me pacu.

Yi Apio kede Ocen obedo a yom dänj man obin omio gi kare me kwan a bër abojo ayela piën cenne me buke, alam kede böñökwan onwojo tye. Onywal gi obin okönyö gi i denno cenne i beñki me nyayo cat gi kede nwoñjo cuk orömö pi awenni gi.

Apeny me nianjø

1. Papo Apio gï nyiñe ña?
2. Dö omïo Apio kede Ocen okatto kede täm me gwökkö awënö ëntö pe winyni okënë?
3. Apat kede gérö öt, ñö okënë ame Apio gï onwojo otimö kede cenne gï?
4. Anaka ni köñ itämö gwökkö ginnörö pacu? Dö-no dän piñö yin itämö ni igwök gin-no?

Dïyö nyigkop

Widikop

këttö	rwöm
göyö bajet	wel
nianjere	catto
canno i ték apir	willö
poro	bollo

UU ÜÜ B D

Nyigkop me Gatakino

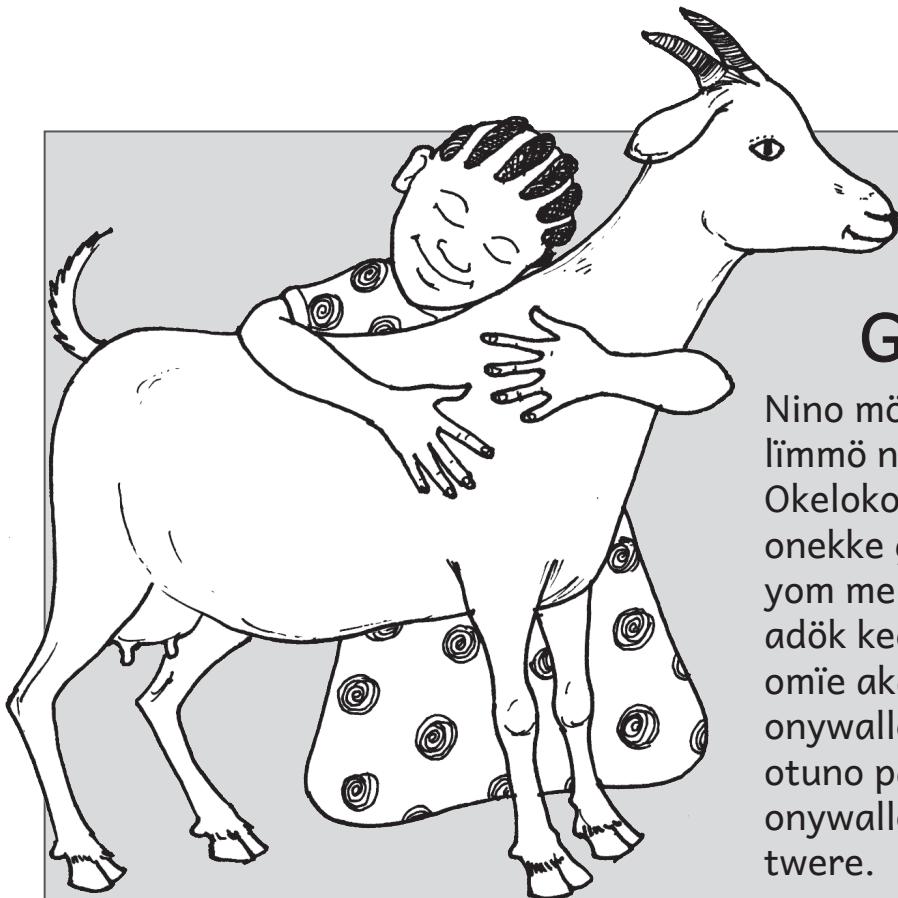
tuu	ñic
ñuu	bobor
nianjere	bul
büü	abolo
gëññö	göbbö

Dïyö centen: Nyiñ

Koppor obedo ñö?

Gir layin ite nyigkop ame címö koppor i centen magi.

1. Puc omakö oyo a dit.
2. Otoka a dwir obëö kan iwit.
3. Wel cem aman yot.
4. Apwony a bér marö otinö.

Gwökkö dyegi

Nino mörö acël, Abwot owoto läimmö nero mere olwojo nü Okelokoko i calo. Nero mere onekke gwënö, yie te bedo a yom meicël. Inino ame än doj adök kede pacu, nero mere obin omie akale dyegi aryö, acël pi onywallerë kede acël pîrë. Ën otuno pacu kede dyegi-nü yi onywallerë te bedo a yom a pe twere.

“Dyegi myero ogwök a bér me wék nywal te nya me könynyö cüllö kwan Abwot,” mama omio täm. “Amëddö megi dyegi aŋwën i kome.”

“Ee ta, an dänj atwérö gwökkö dyegi-no ka Abwot owoto i cukul, kede dänj amiyyö cenne me willö jami me gérö anok dyegi,” baba okobo kede yom-yic.

“Baba, aco apwony wa dänj opwonyo wa okö kede kite me gwökkö leyi naka i kite me gwökkö rikoddere a bér,” Abwot okobo.

Onywal Abwot obin oyelle a tük ote gwökkö dyegi a bér kun omio gi cem orömö kede köny me dakatal a bér. Dyegi gi obin onya te könynyö cüllö kwan Abwot, willö bonjni kede te müyö kwö me pacu bedo a yot. Abwot obin olwojo apwony gi kede otinökwan me bino nennö purujek gi. Yi apwony kede otinökwan te bedo a yom meicël.

“Mítö omar wunu purujek pién könyö i cüllö kwan kede döŋŋö pacu,” apwony okobo.

Apeny me nianjo

1. Nero Abwot nyinje ḥa?
2. Piŋjö mama Abwot otämö nii myero gwök dyegi?
3. Ka onwoŋo ibedo awot Abwot onwoŋo itümmö ḥö ka idök pacu?
4. Lee mënë ame yin itämö nii gwökkö yot? Piŋjö?

Diyö nyigkop

Widikop

purujek	gwökkö winynyi
göyö pulan	göyö birik
gwökkö a bér	ḥec
gwökkö kic	gwökkö leyi
püttö yen	puro cemacata

A ŋ KW LY

Nyigkop me Gatakino

lyet	atëla
kwene	kwat
lyëc	cëkkö
kwëri	dëk
kwanno	këttö

Diyö centen: Nyinj

Okelo owilö cati a _____. Okelo owilö cati a tar.

Poŋ koppor i centen magi.

1. Pala a _____ wanö ciŋ danö.
2. Otinökwan myero gwök kom gi a _____.
3. Aedi opitö yen a _____ i cukul.
4. Aemme /ogwëtö kede yat a _____.

Bedo kede kuc

Kop ateni a kwako Nelson Mandela

- Nelson obin onwojo mot pi kuc i mwaka 1993.
- Dwe me Abirö, nino dwe 18 obedo nino me kwero Nelson Mandela. Okwää lvak me jallo dakika 67 pi könyö jö okené. Dakika 67 nyuto mwakki 67 ame Mandela otelö lög i lobo mere.
- Invictus onwojo obedo cinema me mwaka 2009 ikom Nelson Mandela kede otuk ragbi me lobo South Africa.
- Ën onwojo tye kede otinö abicel kede ikwae pyeraryö.

Bayogurapi

Nelson Mandela obedo atelä ame olwényö pi twérö a jö i lobo South Africa. Ën olwényö a ték ikom tim me pokere a munni ikom ocöl pién tim man omio twérö a rwom onwojo pe tye ikin ocöl kede munni. Ën obedo i buc pi kare a lac pi nyutto cuny me lwény ikom tim man. Ticcere nü obin omie te dökkö atelä me lobo South Africa.

Nelson Mandela obin odönjö kwene?

Onywalo Nelson Mandela i nino dwe apar aboro me Dwe me Abirö i mwaka 1918 kan olwojo nü Mvezo i South Africa. Nyije me anywalli obedo Rolihlahla. Ën obin onwojo nyij me Nelson iban apwonynyere i cukul. Mandela okwano eka te meddë naka unibaciti ame olwojo nü Fort Hare ame nwojere i Witwatersrand. Mandela oputo digiri i cik i Witwatersrand.

Nelson Mandela obin otimö njö?

Nelson Mandela obin obedo atelä me African National Congress (ANC). Iyi acakki en köj otämö otitti jö me tic i dirö a Mohanda Gandhi me tyekko kop i mwolo. Otuno ikare ame en te bedo kede akalakala nü diröno pe könyö, omio te cakko gurup olwény me ANC. Pulannere onwojo tye me göyö wudi i bom röttö piny abono wanno jö. Olöc me karo-no te yimmo kop i kome nü en obedo anek dän ote tweye i buc.

Tweye i buc obin obedo gin a pürë ték pi lwény ikom apokapoka ikin munni kede ocöl. Obin ogonye i mwaka 1990 pi cwak a dwoj ame oyäa i lobe okené. Ikare ame ogonye i buc, Nelson omeddë kede lwény ikom tim a rac man. Lwennyerë obin onyako nyige ikare ame jö luj obedo kede gum me yérö atelä gj i mwaka 1994. Nelson Mandela obin olöö i yera-no eka te bedo atelä me lobo South Africa.

Nelson Mandela obin otero kare a rwommene i buc?

Nelson Mandela obedo i buc pi mwakki 27. Ën onwojo tye kede miti nü jö luj bed kede twérö a rwom i lobo South Africa.

Bayogurapi obedo njö?

Bayogurapi obedo cöc ame kwako kwö a dano. Man römö bedo ikom kwannere, ticcer, bärbedo mere onyo töö mere.

Bayogurapi obedo cöc ame nwojö acöc a pät ocöö ikom dano mörö a pürë ték i kwö a lvak, eka Otto Bayogurapi te bedo cöc ame acöc ikome ocöö i kwö mere kënökënë.

Apeny me nianjo

1. Nelson Mandela onywalo i mwaka mënë?
2. Dö ame Mandela otimö me lwëny ikom apokapoka ikin munni kede ocöl?
3. Dö omio itämö nü jö me lobo south Africa mare?
4. Itämö nü pürë ték me lwëny a ték pi lobo ni? Pinjö?

Diyö nyigkop

Widikop

kuc	dinj-yit
cik	ŋwalo
wörö	görö wic
görö	dak
töö-waŋ	kema

AA II D P

Nyigkop me Gatakino

daa	dinj-yit
amapera	didič
rii	dinj
pëk	dak
poro	apapalu

Diyö centen: Nyiŋ

Wan otye kede gwok a mwol. Wan otye kede gwok a ger.

Lök koppor i centen magi imii dök kopaluc.

1. Aworo omio wa dëk a lyet.
2. Atin a marö kwannö buk bedo a minj.
3. Dakö mörö a cek obino i cukul wa.
4. otinö marö tukko tuku a rac i dyelek.

Twërō otinö

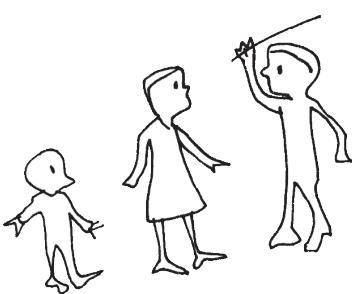
Twërō otinö i Uganda kede iwi lobo ducu

I mwaka 1989, iringjet a lobe onötté obin omoko nü otinö tye kede twërō ame myero gamente i wilobo ducu wör te gwökkö. I lobo Uganda, twërō man obin omoko i Dul Pëncik Otinö i mwaka 1996.

Twërō obedo ginnörö ame dano acélacél myero nwoj. Twërō otinö tittí wa njö ame myero otim kede njö ame jö a döñö myero tim müyö wa yom-yic, yotkom kede gwök a bér.

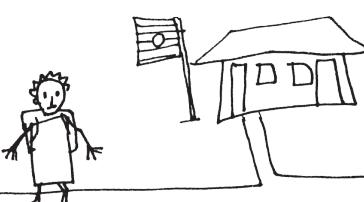
Entö twërō katto kede ticcogo. Man obedo gin ame dano myero tim pürë, pi jö iyi ödë kede pi adwollere. Ka imittö nwojjo kuc i twërō nü myero inen nü ilübö ticci iyore a bér.

Itye kede twërō me gwök orömö abojo wunni kede ikom gero.

Itye kede tic me gwökkö otinö a tñö abojo wünnö gjä dän pe item bedo a ger ikom jö okenë.

Itye kede twërō me nwojjo gwök a bér i dakatal.

Itye kede tic me lübbö täm a dakatal, mwönynyö yen iyore opore kede pe tic kede yen ata.

Itye kede twërō me nwojjo pwonyere a bér.

Itye kede tic me wot kwan i cukul nino inino eka ite ketto cunyi i kwan.

Kön ibol wanji i pocita i pij kan ame otinö ocoö kun titö twërō gj mögö ame tye ocanne i moka ame UN obin okatto kede i mwaka 1989 kede i Dul Pëncik Otinö me Uganda 1996. Ite pocita pij, inwojjo ticcogo ame rwatte kede twërō. Twërō otinö mögö en dök omëdö pij kan i ciòc-çi. Yer twërō acél eka ite yikkö pocita ni. Nën nü imëdö tic coro ame rwatte kede twërō-no.

- Itye kede twërō me nwojjo nyij kede lobo ni.
- Itye kede twërō me kobbo ginnörö kékén kan a lér abojo ayela.
- Itye kede twërō me bedo karacél kede onywalli pacu dän i kuc.
- Itye kede twërō me nwojjo cem orömö, boñji kede gwök a bér.
- Itye kede twërō me gwökérë ikom tiyo tic ame nüü otinö.
- Itye kede twërō me nwojjo njec i rediu, papara akwana, buke kede telebijon.
- Itye kede twërō me lokko lebi kede bedo kede awaka i tèkwärö ni.
- Itye kede twërō me tämmö njö ame imittö kede lübbö dini ame yin imittö.
- Itye kede twërō me makko owote a pol kede tuko.

Apeny me nianjo

- I mwaka mënë ame Dul Pëncik pi Otinö omokere acalo cïk i Uganda?
- Ka imittö nwoñjo kuc i twërö ni, njö ame myero ibed i kare me tïmmö?
- Dö omio itämö nï pïrë ték me gamente cöyö cïk ame gwökö twërö otinö?
- Irömö tämmö twërö mögö ame jö a dönö kékën ën a tye kede èntö pe otinö?

Diyö nyigkop

Widikop

twërö	kagwökérë
tic	cem
pwonyere	bedo agönya me lok
ñeye	lobo ni
gwök me dakatal	dini

O Ö J T

Nyigkop me Gatakino

tic	jïñ
pwonyere	bajet
tojo	ték
jöttö	botto
atet	agögö

Diyö centen: Nyinj

Aemme ka lïm pe camere. Aemme ka wac pe camere.

Lök koppor i centen magi imii dök kopaluc.

- Kwac obedo lee a mwol.
- Polici omakö otümbal a pol.
- Köt ka ocwe piñ bedo ame otwö.
- Pittö ature miö piñ bedo a cöl.

Plot 1479 Naalya Road, Kiwatule, P.O. Box 25312, Kampala, Uganda
Kampala Office: +256 312 263 263, Email: mangotree@mangotreeuganda.org

Plot 58, Ogwal Ajungu Road, Junior Quarters, Lira, Uganda
Lira Office: +256 473 420 215, www.mangotreeuganda.org

Pilot version 2013